



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, E-mail: koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 28-4-2021
Αριθμ. Πρωτ.: 432/89776

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Προστασία των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ από αθέμιτες πρακτικές»

ΣΧΕΤ:

- 1. Η Ερώτηση 5286/23-3-2021**
- 2. Η Ερώτηση 5499/29-3-2021**
- 3. Η Ερώτηση 5534/31-3-2021**
- 4. Η Ερώτηση 5566/31-3-2021**

Απαντώντας στις παραπάνω Ερωτήσεις που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Μ. Χαρακόπουλος, Α.-Α. Αλεξοπούλου** και **Κ. Μπούμπας**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σχετικά με το θέμα που έχει ανακύψει και αφορά σε νοθευμένες ποσότητες του προϊόντος ΦΕΤΑ, επισημαίνεται ότι η Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας – Τμήμα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) στις 12/03/2021 έγινε αποδέκτης καταγγελίας, μέσω του γραφείου ΟΕΥ της πρεσβείας της Ελλάδας στο Βερολίνο, η οποία αφορούσε στη χρήση αγελαδινού γάλακτος σε ΦΕΤΑ από ελληνική επιχείρηση και στις 16/3/2021 ενημέρωσε τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, λόγω αρμοδιότητας για τον έλεγχο και την πιστοποίηση των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ, ζητώντας τη διερεύνηση του θέματος.

Ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ ξεκίνησε αμέσως τον σχετικό έλεγχο, προβαίνοντας σε επιτόπιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις της εταιρείας. Στο πλαίσιο του ελέγχου, και δεδομένων των μέχρι τώρα ευρημάτων, ο Οργανισμός αποφάσισε την προσωρινή ανάκληση της άδειας πιστοποίησης για την παραγωγή «ΦΕΤΑ ΠΟΠ» της συγκεκριμένης εταιρείας, λόγω μη τήρησης των προδιαγραφών παραγωγής που προβλέπει η σχετική νομοθεσία. Η ανάκληση έχει χρονική ισχύ μέχρι την ολοκλήρωση της διενέργειας των ελέγχων, την εφαρμογή κατάλληλων διορθωτικών ενεργειών εκ μέρους της επιχείρησης και την αποστολή σχετικής τεκμηρίωσης από την οποία να προκύπτει εγκαθίδρυση αξιόπιστου συστήματος παραγωγής του προϊόντος.

Επισημαίνεται ότι για την προστασία των προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ-ΕΠΙΠ από αθέμιτες πρακτικές τόσο εις βάρος των Ελλήνων παραγωγών όσο και των καταναλωτών το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) έχει θεσπίσει σύστημα πιστοποίησης και ελέγχου των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ με την αριθ. 261611/07-03-2007 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης, Οικονομίας & Οικονομικών, Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης &

Τροφίμων «Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Καν. (ΕΚ) 510/2006 του Συμβουλίου της 20ης Μαρτίου 2006 “για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων” και του Καν. (ΕΚ) 1898/2006 της Επιτροπής της 23ης Δεκεμβρίου 2006 “σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού υπ’ αριθμ. 510/2006 για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων”» (Β’ 406/22-3-2007). Οι επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις, εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ τόσο στο στάδιο της παραγωγής των προϊόντων αυτών πριν από τη θέση τους στην αγορά, όσο και στα σημεία πώλησής τους.

Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι, με την αριθ. 261611/07-03-2007 παραπάνω αναφερόμενη ΚΥΑ, έχει θεσπιστεί και σύστημα επιβολής κυρώσεων για τις περιπτώσεις που διαπιστώνονται παρατυπίες ή παραβάσεις της κείμενης κοινοτικής ή και εθνικής νομοθεσίας που αφορούν στις καταχωρισμένες ονομασίες γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων ΠΟΠ-ΠΓΕ-ΕΠΙΠ. Συγκεκριμένα, στα άρθρα 12 και 13 της ανωτέρω ΚΥΑ, προβλέπεται τόσο η διαδικασία επιβολής των προστίμων όσο και το μέγιστο ύψος τους. Οι παρατυπίες και παραβάσεις που διαπιστώνει ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ στο πλαίσιο των ελέγχων του, διαβιβάζονται στην Πρωτοβάθμια Επιτροπή Παρατυπιών και Παραβάσεων, ενώ, στην περίπτωση ένστασης από την επιχείρηση, η εξέταση της παράβασης παραπέμπεται στη Δευτεροβάθμια Επιτροπή Παρατυπιών και Παραβάσεων. Όταν το πρόστιμο οριστικοποιηθεί από τη Δευτεροβάθμια Επιτροπή Παρατυπιών και Παραβάσεων, τότε διαβιβάζεται στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για υπογραφή σχετικής απόφασης επιβολής προστίμου. Πληροφορικά, αναφέρεται ότι η Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας – Τμήμα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ του ΥΠΑΑΤ έχει ήδη ξεκινήσει τις ενέργειες για ανασυγκρότηση των ανωτέρω Επιτροπών, καθώς η θητεία τους που είναι διετής, έληξε στις 29/3/2021.

Σε κάθε περίπτωση, με δεδομένο ότι παρουσιάζονται πολλοί σφετερισμοί της ονομασίας ΦΕΤΑ σε παγκόσμιο επίπεδο, οι συλλογικοί φορείς ή η Διεπαγγελματική μπορούν να παίξουν πολύ σημαντικό ρόλο για την προστασία της ονομασίας αυτής τόσο στις αγορές των άλλων Κρατών-Μελών όσο και στις αγορές των Τρίτων Χωρών, ακόμα και αν δεν υπάρχει διμερής συμφωνία με αυτές. Συγκεκριμένα:

- μπορούν να παρακολουθούν και να καταγράφουν περιστατικά παραβάσεων της νομοθεσίας για τη ΦΕΤΑ σε αγορές άλλων Κρατών-Μελών και να ενημερώνουν το ΥΠΑΑΤ (Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας – Τμήμα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ) αλλά και τα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων των Πρεσβειών μας στα Κράτη-Μέλη αυτά, προκειμένου να υπάρξουν διορθωτικά μέτρα για την παύση των παραβάσεων, βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας, η οποία προβλέπει *ex officio* προστασία των ευρωπαϊκών Γεωγραφικών Ενδείξεων από τις αρμόδιες αρχές κάθε Κράτους-Μέλους.
- μπορούν είτε να προβούν σε ενέργειες για την κατοχύρωση της ονομασίας ΦΕΤΑ με βάση το εγχώριο σύστημα γεωγραφικών ενδείξεων της εκάστοτε Τρίτης Χώρας, είτε να γίνει προσπάθεια κατοχύρωσης της ονομασίας αυτής ως συλλογικού εμπορικού σήματος (collective trademark) ή ως σήματος πιστοποίησης (certification mark), προκειμένου να προστατεύσουν την ονομασία του προϊόντος τους σε Τρίτες Χώρες.

Παράλληλα, πολύ συχνά παρίσταται η ανάγκη ένστασης κατά αίτησης εμπορικού σήματος είτε εθνικού είτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο (EUIPO). Επισημαίνεται ότι πρόσβαση στα συστήματα κατοχύρωσης εμπορικών σημάτων έχουν μόνον οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί και όχι οι δημόσιες υπηρεσίες. Ωστόσο, η ανταπόκριση των παραγωγών δεν είναι πάντα ικανοποιητική, γεγονός που έχει οδηγήσει, εκτός των άλλων, και στην καταχώριση διεθνώς αρκετών εμπορικών σημάτων που παραπέμπουν στη Φέτα (Fetikos, Fetaxca, Fitaki, Fetama κλπ).

Επίσης, στις περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχει κατοχύρωση κακόπιστων σημάτων στην αγορά μίας Τρίτης Χώρας από αλλοδαπές επιχειρήσεις, οι οποίες δεν

δικαιούνται να χρησιμοποιούν την ονομασία ΦΕΤΑ, η Διεπαγγελματική ή οι συλλογικοί φορείς θα πρέπει να προβαίνουν σε νομικές ενέργειες και διαδικασίες ακύρωσής τους με βάση τη νομοθεσία της Τρίτης Χώρας (όπως έχει συμβεί στο παρελθόν στην Τουρκία και την Κίνα, αλλά, αντίστοιχα, ζητείται τώρα η συνδρομή των φορέων για ακύρωση σήματος στη Χιλή). Τέτοιου είδους επιτυχημένα παραδείγματα έχουν επιδείξει σε πλείστες περιπτώσεις συλλογικοί φορείς από την Ιταλία, τη Γαλλία και την Ισπανία.

Επισημαίνεται ότι το ΥΠΑΑΤ μέσω της ως άνω αρμόδιας υπηρεσίας του (Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας – Τμήμα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ) ενημερώνει συχνά τους συλλογικούς φορείς της ΦΕΤΑΣ για όλες τις ανωτέρω ενέργειες κατά περίπτωση.

Όπως μπορεί να γίνει αντιληπτό, οι διαδικασίες αυτές απαιτούν χρόνο και κυρίως κόστος, γεγονός το οποίο καταδεικνύει την αναγκαιότητα ύπαρξης Ομάδων Διαχείρισης και Προστασίας των γεωγραφικών μας ενδείξεων κατ' αναλογία των επιτυχημένων παραδειγμάτων τέτοιων Ομάδων για τα ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντα στη Γαλλία (Επιτροπή Διαχείρισης/Comite de Gestion), την Ιταλία (Συμβούλιο /Consortio) και την Ισπανία (Ρυθμιστικά Συμβούλια/Consejos Reguladores).

Σε κάθε περίπτωση, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, επιδιώκοντας τη θωράκιση του αγροτικού εισοδήματος, έχει θέσει ως στρατηγική προτεραιότητά της την πάταξη των «ελληνοποιήσεων», μίας μάστιγας που έχει ως αποτέλεσμα την απομείωση του αγροτικού εισοδήματος, την εξαπάτηση του καταναλωτή, τη δημιουργία αθέμιτου ανταγωνισμού και τη βλάβη της εθνικής οικονομίας.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έκανε το πρώτο και σημαντικό βήμα με την ψήφιση του Ν.4691/2020 (108 Α') «Ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα». Στον εν λόγω νόμο, με γνώμονα την προστασία των ελληνικών προϊόντων και κατ' επέκταση των Ελλήνων παραγωγών και καταναλωτών από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, θεσπίζεται emphatικά η αυστηροποίηση του κυρωτικού πλαισίου, ειδικά στις περιπτώσεις «ελληνοποιήσεων» προϊόντων Π.Ο.Π.- Π.Γ.Ε., Ε.Π.Ι.Π. και βιολογικών, η πρόβλεψη για πρώτη φορά ειδικών ποινικών αδικημάτων για τους παραβάτες και η αποτρεπτική για τους επίδοξους «ελληνοποιητές» επαύξηση των χρηματικών προστίμων. Αναλυτικότερα, προβλέπεται:

- ειδικό ποινικό αδίκημα για όποιον εξάγει τρόφιμα νοθευμένα ή επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου,
- η θέσπιση ενός νέου αδικήματος, αυξημένης ποινικής απαξίας (ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 ετών ή χρηματική ποινή), η οποία καταλαμβάνει όποιον με πρόθεση παράγει, εισάγει, εξάγει, αποθηκεύει, διακινεί ή διαθέτει στην κατανάλωση τρόφιμα, τα οποία κατά τη διαπίστωση της αρμόδιας αρχής είναι νοθευμένα και επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου,
- η -υπό προϋποθέσεις και κατόπιν έκδοσης εισαγγελικής διάταξης- δημοσιοποίηση στοιχείων κατηγορουμένων ή καταδικασθέντων για ειδικά ποινικά αδικήματα σχετικά με «ελληνοποιήσεις» προκειμένου –μεταξύ άλλων- να προστατευθεί η δημόσια υγεία,
- η θέσπιση ποινής φυλάκισης τουλάχιστον 2 ετών σωρευτικά με χρηματική ποινή για τους παραβάτες Π.Ο.Π.-Π.Γ.Ε.-Ε.Π.Ι.Π. και βιολογικών προϊόντων καθώς και η θεσμοθέτηση επιβολής σε βάρος των ανωτέρω, διοικητικού προστίμου ύψους έως –κατ' αρχήν- 300.000 ευρώ, το οποίο μπορεί να φτάσει ή ακόμη και να ξεπεράσει τα 600.000 ευρώ, εάν η σχετική παράβαση έχει διαπραχθεί από επιχείρηση με κύκλο εργασιών άνω των 10 εκατομμυρίων ευρώ,
- η πρόβλεψη επιβολής μόνιμης αφαίρεσης του δικαιώματος χρήσης ενδείξεων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε., Ε.Π.Ι.Π. ή βιολογικών προϊόντων σε βάρος των υποτρόπων και
- η συνεκτίμηση του παρανόμως προσποριζόμενου κέρδους κατά την επιμέτρηση του διοικητικού προστίμου σε βάρος «ελληνοποιητών».

Επίσης, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιος Λιβανός, απαντώντας στην Επίκαιρη Ερώτηση 588/21-3-2021 του Βουλευτή του ΜέΡΑ 25, κ. Γεωργίου Λογιάδη, με θέμα: «Οφείλουμε να προστατεύσουμε τη φέτα», τόνισε ότι το Υπουργείο ήδη κινείται προς την ενίσχυση των μέτρων προστασίας των ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντων με την προσθήκη επτά επιπλέον μέτρων, που έχουν ως εξής:

1. Αναδιάρθρωση των ελέγχων, για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.
2. Συνεργασία με τις πρεσβείες μας για ελέγχους σε διεθνές επίπεδο.
3. Συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών για ελέγχους με λεπτομέρεια και σε βάθος.
4. Τέλος η ενίσχυση για τους παραβάτες.
5. Ψηφιοποίηση του ελέγχου διακίνησης γάλακτος.
6. Δρομολογείται η θεσμοθέτηση αποδόσεων τυροκόμησης με βάση τη διεθνή βιβλιογραφία και σε συνέχεια διαλόγου με τους φορείς της αγοράς.
7. Αυστηρές ποινές για όλους, αλλά εξοντωτικές ποινές ιδίως για τους κατ' εξακολούθηση παραβάτες.
8. Διενέργεια έκτακτων δειγματοληπτικών ελέγχων σε εισαγωγές και εξαγωγές προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ, ως μέθοδος περαιτέρω αποτροπής τέτοιων πρακτικών που εκθέτουν τη χώρα και τα εμβληματικά προϊόντα της.

Και ο Υπουργός κατέληξε: *«Είμαστε αποφασισμένοι να προστατεύσουμε, αλλά και να προβάλλουμε, την Ελληνική Διαιτροφή και τις αξίες της. Για το καλό των Ελλήνων παραγωγών, των καταναλωτών, της εθνικής μας οικονομίας».*

Τέλος, προς περαιτέρω ενημέρωση επί του θέματος που πραγματεύονται οι Ερωτήσεις 5286/23-3-2021, 5499/29-3-2021, 5534/31-3-2021 και 5566/31-3-2021, αποστέλλονται συνημμένα το με αριθ. πρωτ. 18015/5-4-2021 έγγραφο του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και τα με αριθ. πρωτ. 3093/ταυτ/1-4-2021, 3337/ταυτ/12-4-2021 και 3335/ταυτ/12-4-2021 έγγραφα του ΕΦΕΤ για τα θέματα της αρμοδιότητάς τους.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

1. Το με αριθ. πρωτ. 18015/5-4-2021 έγγραφο του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.
2. Το με αριθ. πρωτ. 3093/ταυτ/1-4-2021 έγγραφο του ΕΦΕΤ.
3. Το με αριθ. πρωτ. 3337/ταυτ/12-4-2021 έγγραφο του ΕΦΕΤ.
4. Το με αριθμ. πρωτ. 3335/ταυτ/12-4-2021 έγγραφο του ΕΦΕΤ.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Ανάπτυξης & Επενδύσεων (συνερωτώμενο στις Ερ. 5499/29-3-21 & 5534/31-3-21)
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Μ. Χαρακόπουλο
3. Βουλευτή κα Α.-Α. Αλεξοπούλου
4. Βουλευτή κ. Κ. Μπούμπα